

Bo'lajak Boshlang'ich Sinf O'qituvchilarining Kreativligini Innovatsion Metodlar Vositasida Rivojlantirish

Eshmatova Go'zaloy Ziyoyidin qizi

“IMKON” RMDKTIMTT pedagog-tarbiyachi

Annotatsiya: Maqolada oliy ta'lim tizimidagi islohotlar, kreativlik tushunchasi, uning mazmuni, boshlang'ich sinf o'qituvchisining kreativligini rivojlantirish vositalari haqida fikr yuritilgan.

Kalit so'zlar: ta'lim, oliy ta'lim, kreativlik, innovatsiya, metod, rivojlantirish, islohotlar, boshlang'ich sinf, o'qituvchi.

Bugun Yangi O'zbekistonimizdagi barcha sohalarida yangi islohotlar olib borilmoqda. Shu islohotlar orasida ta'lim tizimidagi o'zgarishlar, yangiliklar haqida alohida takidlash zarur. Yurtimizda ta'lim tizimining barcha bosqichlari zamonaviy talablar asosida tashkil etish bo'yicha amaliy ishlar asosiy bosqichiga yetib keldi. Mamlakatimiz taraqqiyoti har tomonlama barkamol shaxsni shakllantirish masalasi bilan bog'liq. Buning uchun esa avvalo ularning ongida yangicha dunyoqarashni, mustaqil fikrlashni, mustaqil yashashni, mustaqil ishlashni hamda axloqiy fazilatlarni yuksak darajada shakllantirish kerak.

O'zbekiston Respublikasining Ta'lim To'g'risidagi Qonunida pedagoglarning vazifalari haqida quydagicha so'z yuritilgan: “Pedagog xodimlar:

ta'lim-tarbiya jarayoni ishtirokchilarining sha'ni, qadr-qimmatini va ishchanlik obro'sini hurmat qilishi;

o'quv mashg'ulotlarini sifatli o'tkazishi;

axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan, o'qitish va tarbiyaning ilg'or hamda innovatsion shakllari va usullaridan foydalanishi” alohida ta'kidlab o'tilgan. Bu amaliy ishlarni esa albatta boshlang'ich ta'limdan boshlash zarur.

Prezidentimiz ta'kidlaganidek: “Farzandlarimiz maktabdan qanchalik bilimli bo'lib chiqsa, yuqori texnologiyalarga asosan iqtisodiyot tarmoqlari shuncha tez rivojlanadi, ko'plab ijtimoiy muammolarniyechish imkoni tug'iladi. Shunday ekan, Yangi O'zbekiston ostonasi maktabdan boshlanadi desam, o'ylaymanki, butun xalqimiz bu fikrni qo'llab quvvatlaydi”.

Ta'lim sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning asosiy qismini oliy ta'lim tizimidagi rejadagi yoki amalda bajarilayotgan islohotlar tashkil etadi. Bunda oliy ta'lim tizimidagi asosiy yo'nalishlarni belgilab olish, mustaqil, ijodiy, zamonaviy fikrlaydigan yuqori malakali kadrlar tayyorlash jarayonini yangi bosqichga ko'tarish, zamonaviy innovatsion ta'lim texnologiyalarini amaliyotga qo'llash talab etilmoqda. Mazkur ehtiyoj va bugungi zamon pedagogikasi oldiga qo'yilayotgan talablar asosida yosh avlodga sifatli ta'lim berishda bo'lajak o'qituvchilarni kreativligini rivojlantirish talab etmoqda.

Bolalarga sifatli ta'lim-tarbiya berish, ularni Vatanga muhabbat, yurtga sadoqat, milliy va umuminsoniy qadriyatlar ruhida tarbiyalashda pedagoglarning bilim darajasi ahamiyatlidir. Bugungi kunda maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyalanayotgan tarbiyalanuvchilarga oliy ma'lumotli pedagoglar ya'ni tarbiyachilar mashg'ulotlar olib bormoqdalar. Bundan tashqari ota-onalar xam farzandlarini qo'shimcha mashg'ulotlarga olib borishmoqda. Umumta'lim maktablarida bolalar

dashlardan zerikib qolmasligi uchun bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini kreativligini rivojlantirish zarurati mavjud.

Demak, kreativlik nima? U qanday tushuncha?

Kreativlik atamasi Angliya-Amerika psixologiyasida 60-yillarda paydo bo'ldi. U individning tushuncha yaratishi, yangi ko'mikmalar hosil qilish qobiliyati, hislatini bildiradi. J. Gilford kreativlikni tavsilaydigan qator individual qobiliyatlarini ko'rsatadi;

1. Fikrni maqsadga muvofiq yo'llay olish;
2. O'ziga xoslik (originallik);
3. Qiziquvchanlik;
4. Farazlar yaratish qobiliyati;
5. Xayol qila olish (fantaziya).

Talabalarda, bo'lajak pedagoglarda kreativligini rivojlantirish uchun avvalo "kreativlik" tushunchasini mohiyatini anglab olish talab etiladi. "Kreativlik" tushunchasini quydagicha ta'riflash mumkin: Kreativlik inglizcha so'zdan olingan bo'lib, "create" -yaratish, "creative" -yaratuvchi, ijodkor ma'nolarini anglatadi.

Bo'lajak o'qituvchilarda kreativlikni innovatsion metodlar vositasida rivojlantirishimiz mumkin. O'qituvchilar an'anaviy dars o'tish usullaridan yiroqlashib, innovatsion metodlar bilan darsni tashkillashtirish mumkin. Innovatsion metodlar - ta'lim jarayonida o'qituvchi hamda o'quvchilar o'rtasidagi faollikni oshirish, shahsiy fazilatlarini rivojlantirish, mustaqil fikrlashga yordam beradi. Misol uchun; "Aqliy hujum", "B-B-B", "Kubiklar" kabilarni ko'rsatishimiz mumkin.

Xulosa. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini kreativligini rivojlantirish uchun mustaqil fikrlashga, yangi g'oyalar yaratishga, sog'lom fikrlashga, innovatsion metodlardan foydalanib, darslar tashkil etishini rivojlantirish kerak. Shundagina dars mazmunini o'quvchiga yetkazib berish jarayoni samarali bo'lishiga xizmat qiladi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. O'zbekiston Respublikasining Ta'lim To'g'risidagi qonuni. O'RQ-637-son 23.09.2020.
2. Prezident Shavkat Mirziyoevning Oliy Majlisga murojaatnomasi.
<https://www.xabar.uz/siyosat/prezident>
3. Mavlyanova R.A Rahmanqulova N.X Boshlang'ich ta'limda innovatsiya (metodik qo'llanma)- Toshkent, 2007.
4. www.pedagog.uz
5. www.Ziyonet.uz
6. www.edu.uz